

GDO'LU ÜRÜNLER: DOĞAL ÇEŞİTLİLİĞİ YOK EDİYOR

Modern tarım yöntemlerinin açtığı etkileri yüzünden, zaten yeteri kadar azalmış olan çeşitlilik, GDO'nun tehdidi altındadır. Çünkü GDO'ların aktarılmış genleri, çevresindeki geleneksel yöntemlerle üretilen ürünlere de geçebilmektedir. Arılar, kuşlar, böcekler ve rüzgar gibi tozlaşmayı sağlayan etkenler, GDO'lu polenleri alıp komşu tarlalara taşıyabilmekte, komşu tarlaya bulaşan genler, oradaki üründe de genetik değişikliğe neden olabilmektedir. "**Gen kaçışı**" adı verilen bu bulaşma sonucunda yaşamın sürdürülebilirliği açısından çok büyük önem taşıyan **bitkiler**, giderek **tek tipleşmekte**, **doğal çeşitlilik azalmaktadır**.

Biyolojik Çeşitlilik ve "Tektipleşme"

Biyolojik çeşitlilik ve **gıda güvenliği** birbirine bağlı konulardır. İnsanlar, dünyanın her yerinde, **vahşi** ya da **evcil**, **doğal çeşitliliklerden** geçinmeyi başardılar. **Üçüncü Dünya**'daki tarım toplumu tarafından tüketilen gıdanın yarısına yakını, yabani türlerden elde edilmektedir. **Çeşitlilik**, **ekolojik kararlılığın** temelini oluşturur. Son dönemlerdeki çalışmalar, çeşitliliğe sahip ekolojik komünitelerin kuraklığa ve bireysel türlerin popülasyonundaki yıllık artışa, ya da azalmaya yol açan hastalıklara karşı daha dirençli olduklarını ortaya koymuştur.

Aynı çeşitlilik ve kararlılık prensipleri geleneksel tarımda da vardır. **Tarım ürünlerinin çeşitliliği**, besin dengesinin de temelidir. Dünya genelindeki kötü beslenmenin nedeni; güvenli ve geleneksel yöntemlerle yapılan tarım tarafından sağlanan çok çeşitli diyetin, **monokültür** (tek tip) ürünlerine dayanan bir diyetle değiştirilmesidir.

Buğdayda pas hastalığı

İnsan, hayvan, bitki ve mikroorganizmalarda yapılan her bir değişiklik bütünün bir diğer parçası olan tarımsal **biyoçeşitliliği**, yani sağlıklı beslenmenin temeli olan **gıda çeşitliliğini** de etkileyecektir.

Avrupa ile karşılaştırılacak olursa **Türkiye**, tür sayısı bakımından oldukça zengindir. Tüm Avrupa'da 13 bin dolayında bitki türü bulunurken, bunun **11 bini Türkiye**'de yer alıyor. 11 bin bitki türünden 2 bin kadarı ise **endemiktir**, yani başka hiçbir yerde bulunmayan türlerdir.

Hiçbir ekonomik değeri olmayan **yabani türlerin** varlığının kime ne faydası var, diye düşünülebilir. Ancak durum hiç de sanıldığı gibi değildir. Bir ülkenin bitki ve hayvan türleri açısından sahip olduğu zenginlik, aynı yeraltı kaynakları ya da tarihi eserler gibi, o ülkenin en önemli zenginliklerden biridir. Çeşitli türler oldukça girift bir biçimde birbirleriyle etkileşim içerisinde bulunur ve bizim de içerisinde bulunduğumuz **ekolojik sistemi** sağlıklı tutarlar.

Biyolojik zenginliğin ekonomik yararları da göz ardı edilemez. Yerel çeşitler ve yabani türler, ekonomik değeri olan bitki ve hayvanların gen rezervi durumundadır. Herhangi bir tür için yapılan ıslah çalışmalarında, bu yabani türler kullanılır.

1960'lı yıllarda bir **yaprak pası**, hastalığı ABD'nin kuzeybatısında büyük zararlara yol açmıştı. **Türkiye**'den götürülen yabancı bir buğday çeşidinin Amerikan buğdayıyla melezlenmesi sayesinde hastalığın yol açtığı zarar önlendi.

Araştırmacılar, bu yabancı

buğdayın, daha birçok hastalığa dayanıklı olduğunu gözlemledi. **ABD Tarım Bakanlığı**'nin bir raporuna göre; **Türkiye**'den gelen buğdayın, ABD buğday üretimine toplam maddi katkısı, yılda 50 milyon doların üzerindeydi.

Modern tarımda kullanılan ve birbirlerinin genetik yönden kopyası olan çeşitler, geniş alanlarda tek tip olarak yetiştirilmektedir. Bu yetiştirme yöntemi, yani monokültür, çeşitli ekonomik avantajlar sağlamaktadır, ancak doğada her kazancın bir de bedeli vardır.

Kısacası biyolojik çeşitlilik, bir ülkenin sahip olabileceği en önemli değerlerinden biridir. Yaşanan çevre felaketleri ve diğer insan kaynaklı etkenlere, bu etkenlerin en tehlikesi olan **GDO**'da eklenerek, **biyolojik zenginlik tek tipleşmeye doğru gitmektedir.**

Tektipleşme: Hastalıkları Yaygınlaştırıyor

Modern tarımda kullanılan ve birbirlerinin genetik yönden kopyası olan çeşitler, geniş alanlarda tek tip olarak yetiştirilmektedir. Bu yetiştirme yöntemi, yani **monokültür**, çeşitli ekonomik avantajlar sağlamaktadır, ancak doğada her kazancın bir de bedeli vardır. Örneğin, **monokültürdeki tek tip bireyler**, hastalıklardan da aynı derecede etkilenmektedirler. Ortaya çıkan bir hastalık tüm ürünü etkileyecek şekilde hızla yayılabilmektedir.

Gıda sanayi için binlerce hektar alanda ve çoğunlukla aynı araziler üzerinde dikimi yapılan biber ve domatesler buna örnek olarak gösterilebilir. Monokültür yayıldıkça, yediğimiz ürünlerden aldığımız besin ve damak tadı da tek tipleşmekte. Örneğin **Asya**'da 140 bin çeşit pirinç var. Ancak beş ya da altı çeşit yoğun olarak ekiliyor, bu beş çeşit pirinç, ekilmiş toprakların %60-70'ini oluşturuyor. **GDO**'ların yarattığı en önemli tehlikelerden biri, tam da bu noktada ortaya çıkıyor.

Modern tarım yöntemlerinin yol açtığı etkiler yüzünden zaten yeteri kadar azalmış olan **çeşitlerde**, **GDO**'nun tehdidi altına giriyor. Çünkü **GDO**'ların aktarılmış genleri çevresinde bulunan, geleneksel yöntemlerle üretilen ürünlere de geçebiliyor. Çeşitlerin azalması ve ürünlerin giderek tek tipleşmesi, o ürünün zayıf noktalarının da tek tipleşmesi demek. Genetik zenginliğin kaybının yanı sıra, ortaya çıkabilecek yeni bir hastalığın belli bir alandaki tüm türü tehdit edebilmesi de mümkün.

Kaynak:

http://www.yaklasansaat.com/dunyamiz/genetik/genetigi_degistirilmis_organizmalar.asp

<http://erencolak2.weebly.com/gdolu-uumlruumlner-do286al-ccedile350304t1304l304286304-yok-ed304yor.html>